

Pravidlá pre bezpečné používanie počítačov, tabletov a internetu

Príloha k školskému poriadku

„Najväčším rizikom na internete sú užívatelia, ktorí nerozmýšľajú o dôsledkoch svojho konania. Preto hlavným bodom, o ktorý sa opiera naša škola v problematike bezpečnosti, je oblasť výchovy a vzdelávania“.

A) Školská počítačová sieť, práva a povinnosti užívateľov

Školská počítačová sieť je sieť LAN na báze operačného systému Microsoft Windows. Obsahuje inteligentné dátové úložisko typu NAS, počítače pre učiteľov, počítače pre žiakov, ADSL modemy pre pripojenie do internetu a iné sieťové zariadenia. Ide o sieť typu "peer to peer" čoho vyplývajú pre užívateľov práva a povinnosti správania sa v školskej počítačovej sieti:

1. Na každom počítači v sieti sú zriadené tri typy účtov:
  - **škola** - lokálny administrátor, potrebný pre správu počítača,
  - **učiteľ** - účet pre prihlasovanie učiteľov,
  - **žiak** – účet pre prihlasovanie žiakov.
2. Každý z týchto účtov má pridelené práva pre prácu v školskej počítačovej sieti podľa jeho zaradenia (žiaci, učitelia, administrátor).
3. Každý užívateľ je povinný akceptovať automatické aktualizácie operačného systému.
4. Každý užívateľ je povinný akceptovať aktualizácie antivírusového programu a prípadné problémy s nastavením, alebo informáciami o riziku vírusu hlásiť (žiaci učiteľovi, učiteľ administrátorovi).
5. Programy do počítača inštalujú len užívatelia, ktorí sú na to oprávnení, spravidla administrátor a učitelia informatiky. Žiakom sa zakazuje do počítača inštalovať akékoľvek programy, ak vyučujúci nerozhodne inak.
6. Každý typ užívateľa má v školskej sieti vymedzený prístup ku sieťovým prostriedkom a priestor na ukladanie dát. Prístupové práva sú riešené hierarchicky v poradí administrátor→učiteľ→žiak.
7. Užívatelia môžu využívať zdieľané prostriedky siete - tlačiarne, priečinky. Pri ukladaní dokumentov do zdieľaných priečinkov treba mať na pamäti, že sú prístupné aj ostatným užívateľom danej hierarchickej skupiny.
8. Užívateľom sa zakazuje meniť akékoľvek nastavenia siete. Tieto spravuje administrátor.
9. Všetci užívatelia sú povinní sa správať pri práci v sieti zodpovedne, neobmedzovať a nenarušovať práva ostatných užívateľov, nevykonávať činnosti v rozpore so zákonom a dobrými mravmi (akékoľvek pokusy o prienik do systému, zmeny v sieti, zásah do NAS, narúšanie priestoru iných užívateľov, úmyselné zahlcovanie vlastných a zdieľaných priečinkov veľkými súbormi a pod.).
10. Užívatelia sú povinní správať sa zodpovedne k technickým prostriedkom, nepoškodzovať ich, dodržiavať poriadok pre prácu v počítačových učebniach, všetky poruchy a problémy ihneď hlásiť (žiaci učiteľovi, učiteľ správcovi siete).

B) Pravidlá pre používanie tabletov v škole

1. Tablety pridelené učiteľom majú učitelia k dispozícii pre vyučovanie v škole ako i pre domácu prípravu. Nesú za ne plnú zodpovednosť. Pre inštalácie aplikácií platených školou je potrebný súhlas riaditeľky školy.

2. Žiacke tablety sú uložené v nabíjacích skrinkách v tabletových učebniach. Žiaci si hromadne alebo individuálne berú tablety domov vždy len so súhlasom učiteľa. Ak si žiak berie tablet domov, nesie zaň plnú zodpovednosť. Tablet z domu prinesie nabitý.
3. Pre tablety v nabíjacích skrinkách platí systém ich používania. Tablety sú očíslované a ukladajú sa do očíslovaných priechodkov. K jednotlivým tabletom sú priradení užívatelia tak, aby pri používaní tabletu daný žiak mal vždy ten istý tablet. Zoznam – pridelenie tabletov je uložený v nabíjacej skrinke.
4. Tablety vyberá zo skrinky a ukladá naspäť do skrinky učiteľ. Touto činnosťou môže učiteľ poveriť aj zodpovedných žiakov.
5. Žiaci vyberajú tablety zo skrinky podľa pokynov učiteľa pred vyučovacou hodinou alebo počas nej. Tablety odkladajú do skrinky podľa pokynov učiteľa na konci vyučovacej hodiny. Ak žiaci pracujú s tabletom na viacerých vyučovacích hodinách môžu ich so súhlasom učiteľa a triedneho učiteľa používať aj počas prestávky.
6. Žiaci sú povinní dbať o pridelený tablet, držať ho v čistote, poriadku, nepoškodiť žiadnu z jeho súčastí (obal, tabletové pero, slúchadlá). Pri akomkoľvek poškodení sú povinní ihneď toto nahlásiť učiteľovi a správcovi počítačovej siete.
7. Žiaci inštalujú aplikácie do tabletu podľa pokynov učiteľa alebo s jeho dovoľením.
8. Žiakom sa zakazuje akýmkoľvek spôsobom zablokovať tablet a tým znemožniť jeho používanie inému užívateľovi.
9. Za dodržiavanie adresárovej štruktúry a nastavení tabletu zodpovedá „kmeňový žiak“ (žiak tabletovej triedy). V prípade ak zistí, že v tablete sú nevhodné súbory, obrázky alebo nie sú umiestnené podľa dohodnutej štruktúry - upozorní triedneho učiteľa. Ten dohľadá vinníka a zjedná nápravu.
10. Tablety triedy sú prihlásené v jednom spoločnom konte pre triedu a tiež využívajú jedno triedne konto dropboxu, prípadne iného cloudu.

C) Využívanie internetu - práva a povinnosti užívateľov

Pripojenie na internet zabezpečuje škole poskytovateľ - provider – SWAN a. s..

Internet je v škole dostupný na všetkých počítačoch. Zároveň je škola pokrytá wifi signálom. Tieto možnosti dostupnosti internetu nesú so sebou práva a povinnosti užívateľov:

1. Všetci užívatelia (žiaci, učitelia, zamestnanci, správca siete) môžu využívať internet neobmedzene počas prítomnosti v škole - na školských počítačoch, školských notebookoch i vlastných notebookoch.
2. Žiaci sú povinní pri využívaní internetu riadiť sa pokynmi vyučujúcich.
3. Učitelia zabezpečujú filtrovanie internetových stránok, nahlásia administrátorovi stránky nevhodné pre žiakov a zabezpečia ich zaradenie do blokových stránok pre žiakov.
4. Užívatelia využívajú internet prevažne na vzdelávanie, komunikáciu.
5. Užívatelia si chránia svoje prístupové údaje na vzdelávacie portály, ktoré má škola k dispozícii prostredníctvom projektov, alebo zakúpené. Sú zodpovední za ich prezradenie a únik.
6. Užívatelia dodržia pravidlá slušného a zodpovedného správania sa na internete:
  - nezverejňujú svoje osobné údaje a iné dôležité dáta - telefónne číslo, adresu, rodné číslo, číslo účtu,
  - pri zverejňovaní údajov, fotiek, videí sa všetci musia riadiť obmedzeniami GDPR, vypracovanými na základe dotazníka “SÚHLAS DOTKNUTEJ OSOBY”,

- pri zverejňovaní údajov, fotiek, videí musia mať všetci na pamäti, že okamžikom zverejnenia stratili nad nimi kontrolu (v budúcnosti môžu ľutovať zverejnenie nevhodných fotiek, či údajov),
- uverejniť individuálne fotky spolužiakov a kolegov sa môžu len s ich súhlasom,
- zverejňovanie fotografií, textov, informácií o škole, žiakoch na oficiálnej stránke školy sa riadi Zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov dotknutých osôb a obmedzení zo zákona vyplývajúcich,
- za dodržiavanie Zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov dotknutých osôb a obmedzení zo zákona vyplývajúcich sú zodpovední všetci, ktorí majú právo publikovať na oficiálnej stránke školy a DPO (osoba zodpovedná za dodržiavanie ochrany osobných údajov),
- zhotovovanie fotografií a videí v prostredí školy a ich zverejňovanie nesmie porušovať ľudské práva, dobré mravy a slušnosť,
- v sociálnych sieťach sa pre prihlásenie odporúča nick name – prezývka,
- pri internetovej komunikácii sa treba správať slušne,
- všetkým užívateľom sa zakazuje slovné násilie, útoky, hanlivé napádanie kohokoľvek na internete (kyberšikana),
- žiakom sa zakazuje organizovať si stretnutia na základe zoznámenia sa na internete bez súhlasu rodičov,
- vydávať sa v kyber priestore za niekoho iného (brať si jeho identitu) odporuje dobrým mravom a vychovaniu,
- vždy treba dodržiavať pravidlá pre tvorbu bezpečného hesla - najmä pri dôležitých portáloch - napr. banka, poisťovňa,
- všetci užívatelia sú povinní dodržiavať pravidlá pre prácu s informáciami na internete (neporušovať autorské práva, pri využívaní cudzích myšlienok využiť citáciu a uviesť autora, zakazuje sa kopírovať práce a vydávať ich za vlastné),
- všetci užívatelia sú povinní vyhýbať sa webovým stránkam s nevhodným obsahom (z dôvodu veku, školského pracovného prostredia, šírenia vírusov), v prípade náhodného zobrazenia takejto stránky, stránku ihneď zatvoriť, neupozorňovať svoje okolie, zachovať pokoj - stať sa to môže všetkým,
- venovať pozornosť všetkým pop-up (vyskakovacím) oknám - dávať pozor čo potvrdzujete, prečítajte si pozorne text v okne, ak ste si nie istí, okno zatvorte, žiaci zavolajú učiteľa,
- žiakom sa zakazuje hrať bojové hry evokujúce agresivitu, hry nevhodné veku, doporučujú sa hry logické, edukačné, tvorivé, konštrukčné,
- všetci užívatelia sú povinní sa riadiť zákonmi - krádež je krádež či v bežnom živote alebo na internete,
- pri sťahovaní súborov - hudba, video, text dávajte pozor, aby ste neporušovali autorské práva,
- distribúcia a triedenie elektronickej pošty je zabezpečená pre učiteľov a zamestnancov pomocou Office 365. Pre jej vyberanie sa využíva MS Outlook. Učitelia si zabezpečujú filtrovanie prichádzajúcich správ. Žiaci nemajú zriadené e-mailové kontá, využívajú free-mailové servery. Všetci užívatelia sú povinní dodržiavať pravidlá pre prácu s elektronickou poštou (neotvárať podozrivé prílohy, zabezpečiť filtrovanie správ, neodpovedať na spam - nevyžiadajú poшту, nerozposielať reťazové emaily).

D) Oblasť výchovy a vzdelávania

Žiaci

- triedni učitelia sú zodpovední za oboznámenie žiakov s pravidlami bezpečného používania počítačov a internetu, žiakom vysvetľujú pravidlá podľa vekovej kategórie,
- v rámci práce triedneho učiteľa s triedou hovoriť aj o kyberšikane,
- kyberšikana a jej prevencia je súčasťou strategického plánu prevencie patologických javov v škole,
- sme škola, kde sa šikanovanie v akejkoľvek podobe netoleruje,
- učitelia informatiky a informatickej výchovy sú zodpovední za vzdelávanie žiakov v oblasti bezpečnosti. Odporúča sa pri vzdelávaní využívať internetovú stránku www.bezpecnenainternete.sk. Túto tému zaradia do svojich tematických výchovno-vzdelávacích plánov v každom ročníku,
- v rámci medzipredmetových vzťahov sa odporúča učiteľom iných predmetov využiť tému internetovej bezpečnosti pri tvorbe projektov žiakov - výtvarná výchova, občianska náuka, etická výchova,
- taktiež sa odporúča využiť túto aktuálnu tému ako tému diskusií, rozhovorov - slovenský jazyk.

Učitelia

- škola podporí vzdelávanie učiteľov v oblasti IKT súvisiacej aj s internetovou bezpečnosťou vzdelávaním v rámci profesijného rozvoja,
- na pracovných poradách bude riaditeľka školy oboznamovať učiteľov o riešení problémov súvisiacich s porušovaním pravidiel internetovej bezpečnosti, o aktuálnych právnych predpisoch a platnej legislatíve v tejto oblasti,
- učitelia majú nezastupiteľnú úlohu aj ako širitelia osvedy na verejnosti, preto prenesú získané poznatky zo vzdelávaní v škole aj do svojho okolia.

Rodičia

- na rodičovských združeniach budú rodičia prizvaní k spolupráci so školou, budú oboznámení s pravidlami bezpečného využívania počítačov a internetu a taktiež budú informovaní o sankciách za porušenie týchto pravidiel žiakmi,
- na zasadnutiach rodičovskej rady riaditeľka školy oboznámi rodičov s aktuálnymi predpismi a pravidlami školy a poukáže na vyskytujúce sa prípady ich porušenia, prizve ich k spolupráci,
- učitelia podajú informácie rodičom o zvýšenom zabezpečení dát žiakov v rámci elektronickej žiackej knižky, kde si rodičia sami zmenia prvotne zadané heslo, čím preberajú zaň plnú kontrolu,
- zriadia sa pre rodičov overené rodičovské kontá pre prístup do elektronickej žiackej knižky, z tohto prístupu môžu rodičia podpisovať známky, poznámky, písať ospravedlnenky. Komunikácia z neovereného konta, či žiackeho konta je pre zákonnú dokumentáciu školy (ospravedlnenky, podpisy známok, poznámok...) nepostačujúca a škola ju neakceptuje.

E) Sankcie

Žiaci

Porušenie týchto pravidiel pre bezpečné používanie internetu a počítačov sa chápe ako porušenie školského poriadku. Preto pri riešení problémov spôsobených žiakmi sa postupuje ako pri riešení ostatných disciplinárnych priestupkov. Podľa závažnosti priestupku škola využije všetky dostupné možnosti:

- pohovor triedneho učiteľa alebo riaditeľa školy so žiakom pri menej závažných priestupkoch,
- informovanie zákonného zástupcu o priestupku žiaka so žiadosťou o podporu školy pri opatreniach, aby sa priestupok neopakoval,
- opatrenia na posilnenie disciplíny podľa Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy Čl. 9 ods. 2 pís. b) (napomenutie od triedneho učiteľa, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa školy),
- opakované alebo závažnejšie priestupky sa zohľadnia žiakom pri hodnotení správania na konci klasifikačného obdobia (znížené známky zo správania),
- výnimočne aj prizvanie polície pri obzvlášť závažnom priestupku.

Učitelia a zamestnanci

- správca školskej počítačovej siete je zodpovedný za správu licencií a ochranu licenčných práv pred zneužitím, pri porušení licenčných práv preberá na seba všetky finančné a právne dôsledky, ktoré z toho vyplývajú,
- učitelia a zamestnanci pri riešení pracovných záležitostí používajú výlučne školou zriadený e-mail, opakované používanie súkromného e-mailu na služobné účely bude považované za porušenie pracovnej disciplíny,
- učitelia a zamestnanci sú zodpovední za starostlivosť a utajenie im pridelených hesiel, pri ich zneužití nepovolanými osobami preberajú na seba všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú,
- opakované závažné priestupky v oblasti internetovej komunikácie a bezpečnosti budú chápané a posudzované ako porušenie pracovnej disciplíny s následnými zodpovedajúcimi sankciami v zmysle Zákonníka práce.

V Bošanoch 25.8.2023

RNDr. Jana Kontúrová
riaditeľka školy